

FACTORII PARTENERIATULUI ȘCOALĂ – FAMILIE ÎN EDUCAȚIA FIZICĂ A ELEVILOR DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

Leșco Victoria¹

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *In order to form an overview of the factors that significantly influence the quality of the school-family educational partnership, we analyzed some of the most important national and international legislative documents on the responsibilities of parents and teachers in the process of children education. The authors of the theories and models presented in the research, propose different views on the process of strengthening school partnerships. Educational theories and models related to the issue of school-family educational partnerships, highlight effective action strategies to optimize collaboration between parents and teachers. In this research project, we present the research conducted by us, in order to identify effective ways to increase family involvement in children's physical education, strengthen the school-family partnership and increase the family's involvement in family physical education of primary students.*

Keywords: *family involvement; Physical Education; educational partnership; school-family partnership; educational workshops for parents and students.*

În contextul educației contemporane educația fizică și sportul este considerată de către unele familii, implicit de către unii elevi, un impediment pentru reușita personală în ceea ce privește afirmarea teoretică. Se dorește crearea unui model pedagogic ideal, prin care elevul să-și îmbunătățească starea de sănătate prin eficientizarea condițiilor fizice ca urmare a practicării exercițiilor fizice și sportului cu sprijinul parteneriatului școală – familie [4].

Pentru a forma o viziune de ansamblu asupra factorilor care influențează semnificativ calitatea parteneriatului educațional școală - familie, am analizat unele dintre cele mai importante documente legislative naționale și internaționale privind atribuțiile părinților și ale cadrelor didactice în procesul de educare a copiilor. Codul Educației a preluat prevederile referitoare la obligațiile părinților de a asigura școlarizarea copiilor pe durata învățământului obligatoriu, cuprinse în versiunile anterioare ale legislației din domeniul educației naționale, și evidențiază rolul decisiv al unei implicări de înaltă calitate a familiei în educația copiilor [3].

Toate instrumentele legislative consultate de noi stabilesc drepturile și responsabilitățile părinților în ceea ce privește îngrijirea, protecția și educația copiilor. Unele dintre responsabilitățile părinților nu au fost prezentate în mod direct, dar au fost deduse din conținutul prevederilor legislative prezentate. Deși unele dintre prevederi au fost abrogate, a fost analizat conținutul

acestora, cu scopul de a înțelege evoluția cadrului legislativ referitor la atribuțiile școlii și ale familiei în ceea ce privește dezvoltarea și educarea copiilor. Cadrul legislativ actual din țara noastră promovează realizarea drepturilor tuturor copiilor, facilitează participarea părinților la procesul educațional și încurajează crearea unor parteneriate autentice între școală și familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică.

Autorii teoriilor și modelelor propun viziuni diferite asupra procesului de consolidare a parteneriatelor școlare. Teoriile și modelele educaționale referitoare la problematica parteneriatelor educaționale școală - familie evidențiază strategii eficiente de acțiune pentru optimizarea colaborării dintre părinți și cadre didactice (Figura 1).

Teoria intersectării sferelor de influență (Epstein, 2002)
Modelul dezvoltării școlare (dezvoltat de James Comer)
Teoria expectanță – valoare (Eccles 1993, Eccles et. al., 1983)
Modelul implicării parentale (Hoover – Dempsey&Sandler, 1995)

Modele și teorii referitoare la funcționarea parteneriatului școală - familie

Toate aceste modele și teorii pornesc de la premisa că eforturile comune ale școlii și ale familiei sunt necesare pentru ca elevii să înregistreze o evoluție școlară pozitivă. În viziunea autorilor, participarea activă a părinților la procesul de luare a deciziilor și implicarea activă a acestora în educația copiilor sunt factori cu impact major asupra calității parteneriatului școală-familie. Înțelegerea acestor modele și teorii a avut un rol extrem de important în realizarea părții aplicative a lucrării de față. De asemenea, a fost evidențiat faptul că o comunicare de înaltă calitate între familie și școală, precum și un grad ridicat de implicare a familiei în educația fizică a copiilor contribuie semnificativ la consolidarea parteneriatului școală-familie [4].

Dezvoltarea armonioasă a elevilor este influențată semnificativ de calitatea relațiilor părinte - copil și, în același timp, de eficiența cooperării dintre școală și familie [1]. O implicare ridicată a familiei în educația fizică a copiilor realizată acasă și în cadrul școlii este asociată cu o motivație sporită pentru fortificarea stării de sănătate, învățare, rezultate școlare pozitive și o stimă de sine crescută.

Politicile manageriale adoptate de instituțiile de învățământ au un rol decisiv în atragerea și în menținerea parteneriatelor educaționale. Deschiderea

cadrelor didactice și transparența acestora în procesul de luare a deciziilor favorizează crearea unor relații interumane bazate pe consens și dorință autentică de implicare a părinților [3]. Realitățile din spațiul educațional impun găsirea unor soluții inovative de ameliorare a relațiilor de parteneriat, astfel fiind prezentate strategiile de consolidare a parteneriatului școală - familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică incluse în Figura 2.

Figura 2. Strategii eficiente de consolidare a parteneriatului școală - familie

În contextul socioeconomic actual, caracterizat prin adâncirea inegalităților sociale, neîncredere, implicare insuficientă a familiei și a comunității în viața școlii și în educația fizică a copiilor, precum și a politicilor educaționale care descurajează uneori implicarea parentală, cooperarea dintre școli și familii trebuie să fie considerată o prioritate la nivel național [6]. Educația fizică este singura dintre disciplinele școlare care are ca obiectiv

educația elevilor pentru un mod de viață mai bun, care să influențeze în bine sănătatea și care să corespundă necesităților sociale și idealurilor generate de acestea, reprezentate de autodisciplină, „fair-play”, toleranță, prietenie, valori care sunt bunuri prețioase și ar trebui puse în practică în cel mai scurt timp [5]. Situația actuală dovedește însă că primează principiul amânării. Rămâne la stadiul de propunere și sunt prea puține acțiuni ale structurilor responsabile în domeniul educației, al sănătății, al educației fizice și sportului, care garantează, pentru o societate cu o populație sănătoasă, o țară cu rezultate excelente în sport.

Cercetarea realizată de noi, cu scopul de a identifica modalități eficiente de sporire a gradului de implicare a familiei în educația fizică a copiilor, de consolidare a parteneriatului școală - familie. Prin abordarea acestei teme de cercetare, ne-am propus să evidențiem principalele aplicații educaționale prin componentele intelectuale și motrice și beneficiile valorificării acestei teorii în practica instruirii și consolidării parteneriatelor școală - familie în educația fizică. În cadrul investigației realizate de noi, am pornit de la premisa că activitățile comune părinți - copii, bazate pe o cunoaștere temeinică a preferințelor și abilităților elevilor, pot contribui la creșterea calității parteneriatului educațional școală - familie.

Nevoia de mișcare și disponibilitatea pentru învățare a copilului trebuie valorificate atât în lecția de educație fizică, cât și în familie prin acțiuni motrice atractive, la început sub formă de jocuri, rezolvând multiple sarcini didactice în scopul formării și consolidării de deprinderi și calități motrice. Viața copiilor de astăzi este foarte încărcată ca program, astfel încât aceștia au puțin timp liber pentru a conversa și a se juca cu prietenii și familia. Sunt necesare mai multe cercetări, însă este foarte probabil ca starea de nefericire să se afle în creștere și aceasta să fie legată tocmai de lipsa de timp liber pentru jocuri [5].

Astfel, experimentul psihopedagogic a fost metoda de cercetare a gradului de implicare a familiei în educația fizică a copiilor. Verificarea ipotezei de lucru s-a realizat în anul școlar 2018-2019, în cadrul a două unități de învățământ din raionul Strășeni. Pentru realizarea acestei cercetări, au fost parcurse etapele prezentate în Tabelul 1.

Tabelul 1. Etapele experimentale

	Etapa preexperimentală	Etapa experimentului formativ	Etapa postexperimentală
Acțiuni întreprinse	Analiza modalităților prin care poate fi consolidat parteneriatul școală - familie și poate fi obținută o creștere semnificativă a gradului de implicare a familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică	Realizarea sistematică a atelierelor educaționale pentru părinți și elevi	Analiza dinamicii indicatorilor intelectuali și motrici ai elevilor de vârstă școlară mică drept rezultat al implicării familiei în educația fizică

Realizarea experimentului formativ a avut ca obiectiv stabilirea efectelor valorizării potențialului propriu al fiecărui elev, prin individualizarea sarcinilor de lucru. De asemenea, ne-am propus să investigăm efectele activităților comune părinți - copii. Astfel, în realizarea experimentului formativ, am pornit de la premisa că organizarea sistematică a atelierelor educaționale pentru părinți și elevi influențează semnificativ gradul de implicare a familiei în educația fizică a copiilor, calitatea parteneriatului școală familie.

Etapa experimentului formativ a constat în realizarea unor ateliere educaționale pentru părinți și elevi, atât în spațiul familial, cât și în spațiul școlar. În organizarea atelierelor educaționale, au fost cuprinse conținutul programei de educație fizică și sport.

În cadrul atelierelor educaționale pentru părinți și elevi, au fost utilizate următoarele strategii didactice: învățarea prin cooperare, învățarea prin descoperire, analiza particularităților dezvoltării fizice, analiza nivelului pregătirii motrice. Astfel, s-au putut observa:

- implicarea activă a elevilor și părinților în realizarea sarcinilor de lucru, considerate accesibile și atractive de către participanții la ateliere;
- existența unui climat favorabil proceselor de învățare și cooperare;
- manifestarea de către copii a entuziasmului față de prezența părinților la activități.

În etapa postexperimentală, s-a evaluat impactul introducerii variabilei independente pentru a se stabili măsura în care organizarea de ateliere educaționale pentru părinți și elevi influențează semnificativ gradul de implicare a părinților în educația copiilor, calitatea parteneriatului școală-familie și profilul de inteligență al elevilor. Chestionarul „Întrebări pentru

implicarea familiei” a fost distribuit cu scopul de a stabili dacă participanții la cercetare din clasa experimentală au obținut medii ale scorurilor semnificativ mai ridicate decât participanții din clasa de control [7].

În urma realizării studiului, au fost formulate următoarele **concluzii**: majoritatea părinților (52 de părinți, respectiv 98,24% dintre respondenți) doresc să participe la ateliere educaționale pentru părinți și elevi); 20 dintre ei (39,65%) consideră că atelierele ar trebui să se realizeze săptămânal, în timp ce 15 (35,24%) sunt de părere că aceste activități ar trebui să se realizeze lunar. Ceilalți respondenți preferă ca atelierele să se realizeze zilnic (8,37%), semestrial (11,89%) sau anual (2,64%). 2,2% dintre respondenți au ales alte variante de răspuns, precum: de două ori pe lună sau de două ori pe săptămână; majoritatea respondenților (54,63%, respectiv 29 dintre ei) doresc ca activitățile să dureze între 45 și 60 de minute, în timp ce 32,16% dintre respondenți preferă ca atelierele să dureze mai puțin de 45 de minute. Ceilalți respondenți preferă ca activitățile să aibă o durată cuprinsă între 60 și 75 de minute (8,81%), 75 și 90 de minute (3,52%) sau mai mare de 90 de minute (0,88%).

Studiul a relevat faptul că factorii care pot influența semnificativ gradul de implicare a familiei în educația copiilor sunt:

- nivelul educațional al părinților;
- statutul socioeconomic al familiei;
- problemele cu care se confruntă familiile elevilor;
- statutul ocupațional al părinților;
- mediul de proveniență al familiei.

Toate categoriile de respondenți vizate în cadrul cercetării noastre (elevi, părinți, cadre didactice care predau în învățământul primar, directori și directori adjuncți) consideră că este benefic să se organizeze ateliere educaționale pentru părinți și elevi, la debutul școlarității mici pentru a cunoaște conținuturile didactice predate la orele de educație fizică și necesitatea pregătirii teoretice, care va influența pozitiv practicarea exercițiilor fizice. În același timp, este foarte important ca atelierele preconizate pentru elevii de vârstă școlară mică să conțină și diverse complexe de exerciții, care pot fi practicate de sine stătător sau pot fi aplicate în diverse activități motrice organizate în afara orelor de înșisă elevii sau chiar părinții acestora.

Totodată, este oportun să menționăm că, conform rezultatelor din literatura de specialitate, practicarea exercițiilor fizice numai la orele de educație fizică asigură până la 20-25% din volumul necesar unei activități motrice optime pentru dezvoltarea organismului în creștere, în special pentru menținerea stării de sănătate la un nivel corespunzător. Din aceste considerente, exercițiile fizice trebuie practicate și în afara orelor, fapt ce va suplini deficitul de activitate motrice pentru elevi. Deschiderea, flexibilitatea, transparența decizională și receptivitatea părinților și a cadrelor didactice sprijină procesul consolidării parteneriatului educațional școală - familie.

Referințe bibliografice:

1. Adams K. S. & Christenson S. L. Trust and the family - school relationship: Examination of parent-teacher differences in elementary and secondary grades. In: *Journal of School Psychology*, 38, 2000, p. 477-497.
2. Cattarossi F. & Sefcick R. Ghidul părinților. Intrarea în școală: grădinița și clasa pregătitoare. București: Editura Corint, 2012.
3. Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014.
4. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008. 624 p.
5. Dragomir P. , Scarlat E. *Educația fizică școlară*. București, Editura Didactică și Pedagogică, 2004.
6. Marin D.-C. & Bocoș M. Characteristics of the Communication Between Parents and Students of the Preparatory Class. Barriers, Positive Factors and Responsibilities of Teachers. In: *Educatia 21 Journal*, 14, 2016, p.1-4.
7. Marin D.-C. *Învățăm jucându-ne. Cartea părinților implicați*. București: Editura Smart Publishing, 2018.